

УДК 378.016:[7.012:39](510)

ЕТНОДИЗАЙН ТА СУЧАСНІ ЦИФРОВІ МЕДІАТЕХНОЛОГІЇ (НА ПРИКЛАДІ УКРАЇНИ І КИТАЮ)

ПАНЬОК Тетяна, ЖЕНЬ Фушен

Харківський національний педагогічний університет імені Г. С. Сковороди,
Харків, Україна

t.v.panyok@hnpu.edu.ua
603142958@qq.com

Обґрунтовано роль цифрового медіа-мистецтва у процесі творення проєктів етнотдизайну, який здатен відродити унікальну національну культуру та дозволяє створити художню продукцію більш привабливою.

Схарактеризовано що, застосування традиційних орнаментів до сучасного цифрового медіа-мистецтва збагачує візуальні можливості етнотдизайну за рахунок унікальної національної форми мистецтва і поєднує інновації з сучасною науковою та технологічною продуктивністю. Доведено, що для ефективного інтегрування традиційних декоративних орнаментів у сучасні твори цифрового медіа-мистецтва, арт-дизайнери використовують символічні значення традиційних орнаментів відповідно до теми дизайну, яку вони хочуть виразити. Гнучке використання традиційних декоративних елементів у поєднанні з цифровими медіатехнологіями зможе надати сучасному етнотдизайну глибокі культурні конотації та створити оригінальні дизайнєрські проєкти.

***Ключові слова:** традиційні орнаменти; цифрові медіатехнології; Петриківка; етнотдизайн; декоративне мистецтво.*

ВСТУП

Розвиток цифрових технологій зробив справжню революцію у виражальних засобах сучасного мистецтва. Цифрова індустрія активно починає використовувати національні елементи у різноманітних мережевих інтерфейсах, застосунках, іграх, цифрових дизайн-проєктах тощо. Поєднання національних орнаментів із цифровими технологіями, стало одним із трендів сучасного етнотдизайну. Процес глобальної інтеграції сприяв як культурному обміну в галузі мистецтва, так і запозичень етноідей інших культур у дизайнєрські роботи, що часом переноситься на місцевий ґрунт механізовано, втрачаючи власні національні особливості.

ПОСТАНОВКА ЗАВДАННЯ

Надана стаття ставить за мету обґрунтувати роль цифрового медіа-мистецтва для створення сучасної дизайн-продукції із збереженням національних традицій.

РЕЗУЛЬТАТИ ДОСЛІДЖЕННЯ ТА ЇХ ОБГОВОРЕННЯ

Після входу в інформаційну епоху більшість дизайнерів відчули глобальну цифрову бізнес-конкуренцію. Для того щоб зацікавити світ своїми ідеями дизайнери повернули погляд до національних традицій, і в першу чергу до традиційних декоративних орнаментів, що є історико-культурною спадщиною людства. Застосування традиційних декоративних орнаментів у сфері сучасного дизайну дозволяє розширити проєктні ідеї, додає оригінальності, ексклюзивності, сприяє оновленню сучасного етнодизайну за рахунок деконструкції, реорганізації, деформації та редизайну традиційних моделей.

Традиційні орнаменти фіксують культурні концепції та характеристики національного світосприйняття, всебічно відображають потреби, думки та бачення людства в різні історичні періоди. Зазначимо, що традиційні орнаменти завжди виконували обрядові, оберегові функції. І хоча сьогодні їхнє семантичне значення здебільшого втрачене, народне мистецтво продовжує надихати дизайнерів [2]. Тож, інтеграція традиційних декоративних орнаментів у сучасний дизайн робить їх важливим елементом візуалізації, що допомагає митцям впроваджувати традиційну культуру у сучасні проєкти [3]. Наприклад, додавання традиційних орнаментів до сучасного цифрового медіа-мистецтва дозволяє створити художню продукцію більш привабливою, яскравою, а також відродити та просувати унікальні національні мотиви завдяки незвичним візуальним прийомам. Так у різних галузях дизайну використовують традиційні китайські орнаментальні елементи такі як: квітки дикої сливи як символ зими, хризантеми, що асоціюються з осінню, весняні півонії, символічні візерунки драконів, феніксів, одноногих, метеликів, китайський символ багатства, символ Землі тощо, тим самим поєднуючи давню міфологію Китаю та сучасну естетику. Етнодизайн у цілому став популярним завдяки його «природності», зручності, економічності та простоті. Сучасний етнодизайн не тільки прагне створити чудові візуальні ефекти, але, що більш важливо, він поступово відроджує унікальну національну культуру.

Зазначимо, що поєднання прадавньої історії, що закодована в символіці декоративних орнаментів дозволяє репрезентувати місцеві культурні особливості країни в сучасних етнодизайнерських роботах (у сукупності це як правило колорит, декор, матеріали тощо). Такий дизайн з «етно смаком» може знайти власний шлях у міжнародному співтоваристві й стане важливим засобом для захоплення дизайн-ініціативи у світі.

Щоб ефективно інтегрувати традиційні декоративні орнаменти в сучасні твори цифрового медіа-мистецтва, арт-дизайнери використовують символічні значення традиційних орнаментів відповідно до теми дизайну, яку вони хочуть виразити. Використання національного орнаменту дозволяє використовувати ресурси майже п'ятитисячної історії декоративно-прикладного мистецтва для створення креативних цікавих проєктів.

Як приклад можна навести мультфільми, що створені китайськими дизайнерами за допомогою чорної туші [5]. Це яскравий приклад поєднання

медіа-технології та традиційних китайських елементів мистецтва для художнього вираження.

В Україні теж є досвід поєднання національних орнаментів з сучасними медіа технологіями. Сьогодні в добу диджиталізації Петриківський розпис, як об'єкт нематеріальної культурної спадщини ЮНЕСКО хоч і зазнав певну трансформацію відповідно до сучасних тенденцій мистецтва, проте збагатився можливостями відтворення завдяки новим матеріалам та технікам. Популярними стають розписи та принти на футболках, світшотах, сумках з етнічними мотивами. Петриківські орнаменти прикрашають капоти авто і мобільні телефони, їх застосовують при створенні AR-масок з петриківським розписом для соціальних мереж чи комп'ютерних ігор, у фотограмметрії для творення нових арт-об'єктів, дизайні інтер'єру, в архітектурі і навіть у оздобленні храмових споруд [1, с. 149]. Взагалі для українського етнодизайну властиво щедре декорування предметів побуту, поєднання рослинних і геометричних орнаментів.

Зі стрімким розвитком науки і техніки сьогодні поєднання сучасних цифрових медіатехнологій і традиційних орнаментів стало тенденцією в трансформації та розвитку художньої естетики людей. Упровадження сучасних цифрових медіатехнологій, порівняно з традиційними ручними шаблонами дизайну дозволяє заощадити час і енергію при виробленні скрупульозних деталей орнаментів, що підвищує ефективність дизайн проекту [4, С. 86].

Швидкий розвиток сучасних мережевих технологій забезпечує інфраструктурну підтримку для розвитку дизайну цифрового медіа-мистецтва, а також забезпечує потужну платформу для вираження та поширення традиційних орнаментів у мережі. Наприклад, традиційні китайські декоративні візерунки не тільки мають прекрасне зовнішнє вираження, але й містять символізм і глибоку художню концепцію. Застосування традиційних орнаментів до сучасного цифрового медіа-мистецтва збагачує візуальні можливості етнодизайну за рахунок унікальної національної форми мистецтва та поєднанні інновацій з сучасною науковою та технологічною продуктивністю.

Вимоги сучасного суспільства до дизайну цифрового медіа-мистецтва полягають не лише в красі зовнішньої форми та досягненні бажаного ефекту, а й у акценті на культурному значенні, яке міститься у творі мистецтва. У цьому відношенні традиційні орнаменти мають незамінне значення для розвитку дизайну цифрового медіа-мистецтва. Традиційні декоративні візерунки — це художні скарби, вироблені та створені предками протягом тривалого історичного процесу.

ВИСНОВКИ

Гнучке використання традиційних декоративних елементів у поєднанні з цифровими медіатехнологіями зможе надати сучасному етнодизайну глибокі культурні конотації та створити неперевершені дизайнерські проекти. У результаті проведеного нами дослідження ми дійшли висновку, що етнодизайн, є специфічний спосіб зв'язування духовного і матеріального світів, зумовлений етнокультурним досвідом і географічними умовами, що виражається в структурах і кодах, способах та формах заповнення візуального

дизайн-простору матеріальною оболонкою людської культурної діяльності. Це витончене та концентроване вираження художньо-естетичних поглядів у довгій історії та культурі будь-якої нації та містить унікальну мудрість традиційної культури.

ЛІТЕРАТУРА

1. Гриньова, В., Паньок, Т. Етнодизайн та модерна траєкторія професійної підготовки майбутнього вчителя мистецьких дисциплін в умовах діджиталізації суспільства. *Педагогіка формування творчої особистості у вищій і загальноосвітній школах*. 2021. № 74, (2). С. 146–151.
2. Лісунова, Л.В. Особливості виявлення естетичного в декоративно-прикладному мистецтві і його роль у формуванні естетичного сприйняття майбутніми педагогами мистецьких дисциплін. *Науковий часопис Національного педагогічного університету імені М.П. Драгоманова*. 2021. № 5 (82). С. 97-101.
3. Оршанський, Л. В. [Етнодизайн як інноваційний художньо-естетичний компонент технологічної освіти](#). *Молодь і ринок*. 2011. № 1. С. 38–41.
4. Chen, Fang. The evolution and application of traditional decorative patterns in the field of modern design. *China Academic Journal Electronic Publishing House*. 2020. № 1. С. 86-87.
5. Dai Zhen, Ju Dongting, Panyok Tatyana. Project activities in the professional training of future designers (based on China's educational experience). [Art, Design & Communication in Higher Education](#). 2022. № 21, (1). С. 23-42.

PANYOK T.V., REN F.

ETHNODESIGN AND MODERN DIGITAL MEDIA TECHNOLOGIES (ON THE EXAMPLE OF UKRAINE AND CHINA)

The role of digital media art in the process of creating ethnodesign projects, which is capable of reviving a unique national culture and allows creating artistic products more attractive, has been grounded.

It has been pointed out that the application of traditional ornaments to modern digital media art enriches the visual possibilities of ethnodesign at the expense of a unique national art form and combines innovation with modern scientific and technological productivity. It has been proved that in order to effectively integrate traditional decorative ornaments into modern digital media artworks, art designers use the symbolic meanings of traditional ornaments according to the design theme they want to express. The flexible use of traditional decorative elements in combination with digital media technologies will be able to give modern ethnic design deep cultural connotations and create original design projects.

Key words: *traditional ornaments; digital media technologies; Petrykivka; ethnodesign; decorative art.*